

Samen het milieu in Zeist verbeteren

Dat is de ondertitel van het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie van onze gemeente dat op 28 maart jl. is vastgesteld.

Velen van u hebben al eerder gereageerd op een onderdeel van het plan, de voorgenomen bouw van een Houtenergiestation (HES) naast sporthal Dijnselburg. Dit particuliere initiatief voorziet in het verbranden van houtsnippers waarbij de warmte en opgewekte elektriciteit worden gebruikt voor de Geroflat en de L-flat in Vollenhoven en de sportfaciliteiten van Dijnselburg. Los van de discussie of dit wel een bijdrage levert tot de doelstelling om klimaatneutraal te willen worden, hebben vele bewoners van omliggende buurten grote bezwaren geuit tegen de uitstoot

van extra CO₂ en andere gassen en fijnstof. De door een actiegroep gestarte handtekeningenactie kende op 28 maart een tussenstand van bijna 1900 steunbetuigingen. Mede dankzij de handtekeningenactie is de HES nu als prioriteit uit het uitvoeringsplan verdwenen, maar er is niet besloten dat de HES er niet komt.

De 4 pijlers onder het uitvoeringsplan

Het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie omvat veel meer. Het mag gerust een zeer ambitieus plan genoemd worden omdat het gaat om bovenwettelijke plannen en ambities die dus alleen succes kunnen hebben als burgers en bedrijven op vrijwillige basis de later uitgewerkte plannen en acties volgen. Reken niet op grote subsidiebedragen, het moet uit het eigen gedrag en mogelijk eigen investeringen komen. Het Uitvoeringsplan bestaat uit vier pijlers, die deels onderling verweven zijn en elkaar versterken:

1. Klimaat en energie: *“we gaan op weg naar een klimaatneutraal Zeist in 2030”*
2. Circulaire economie: *“we handelen vanuit kringlopen en hergebruik, delen en gebruiken in plaats van bezit”*
3. Levend netwerk van natuur, landschap en cultuurhistorie: *“we zorgen voor een groen dooraderd Zeist”*
4. Gezonde leefomgeving en kwaliteit van leven: *“we zetten ons in voor een goede lucht- en waterkwaliteit, minder geluidshinder en een duurzame voedselvoorziening”*

Bosch en Duiners nemen zitting in werkgroep pijler 1

Een drietal bewoners en leden van de Vereniging Bosch en Duin e.o. (Corinne van Rooij, Jan van den Berg Jeths en Jan Coelen) nemen zitting in de werkgroep(en) van pijler 1, “Klimaat en energie”. Vrijwilligers die een bijdrage willen leveren voor een of meer pijlers zijn nog steeds welkom.

De doelstellingen en reeds voorgenomen plannen van de pijler “Klimaat en energie” zijn zeer ambitieus en daar zoomen we op in. De eerste doelstelling luidt namelijk:

“Op het grondgebied van de gemeente Zeist wordt in 2030 evenveel energie duurzaam opgewekt als aan energie verbruikt. Dit moet ertoe leiden dat de netto CO₂-uitstoot in Zeist in 2030 naar nul gaat”

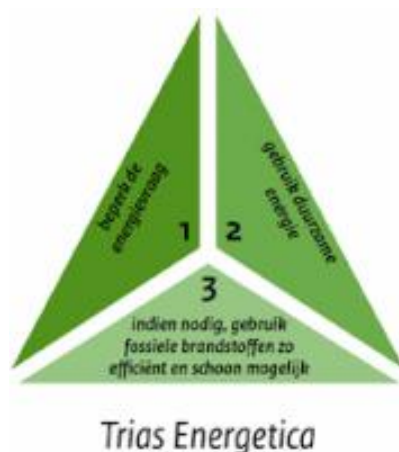
Het zou mooi zijn als we dat gezamenlijk konden realiseren, maar helaas, de stand van de techniek en de financiën schieten daarvoor tekort. Daarnaast is opgeworpen dat het misschien helemaal niet

zo handig is om je te beperken tot het opwekken van duurzame energie op het grondgebied van de eigen gemeente. Als voorbeeld, eenzelfde windmolen levert op zee 50% meer energie op dan in het binnenland, het waait daar immers veel vaker en harder.

Zelfs als alle huishoudens en bedrijven een grote energiebesparing realiseren en elk dak binnen de gemeente wordt volgelegd met zonnepanelen en zonnecollectoren (om zonlicht om te zetten in warmte) dan nog is de warmtevraag en de elektriciteitsbehoefte lang niet gedekt. Met de huidige duurzame mogelijkheden zul je al gauw een aantal windmolens moeten plaatsen of grote investeringen moeten doen in aardwarmte of geothermie (warmte ophalen van grote diepte, tot wel vier kilometer).

Ook het gepresenteerde Houtenergiestation levert slechts de spreekwoordelijke druppel op de gloeiende plaat. Met daarbij alle milieubezwaren. Hout verbranden voor warmte is trouwens techniek uit de tijd van de vroegste mensheid..... Hout verbranden betekent een veelvoud aan CO₂ de lucht inblazen ten opzichte van de uitstoot van kolenverbranding bij dezelfde hoeveelheid geproduceerde warmte. Het feit dat het in sommige documenten duurzaam genoemd wordt, is gelegen in het feit dat het gewoon een definitiekwestie is: er wordt vanuit gegaan dat de hoeveelheid CO₂ die uitgestoten wordt bij verbranding van hout of andere biomassa gelijk is aan wat eerder door de bomen is opgenomen. Natuurlijk is er snoei- en resthout maar er zijn grote twijfels dat de benodigde hoeveelheid uit de eigen regio kan komen. Zie ook de uitzending van Zembla van 22 maart jongstleden, "Bos als brandstof", die u via Uitzending Gemist van de NPO kunt terugzien. Ook financieel kan de HES verkeerd uitpakken, de gemeente Heerenveen heeft een strop van vele miljoenen.

Trias Energetica

Moeten we dan helemaal niets doen? Natuurlijk niet. Een ambitieus duurzaam energieproject verloopt vaak volgens het principe van "Trias Energetica". Een wereldwijd erkende aanpak die even logisch als eenvoudig is:

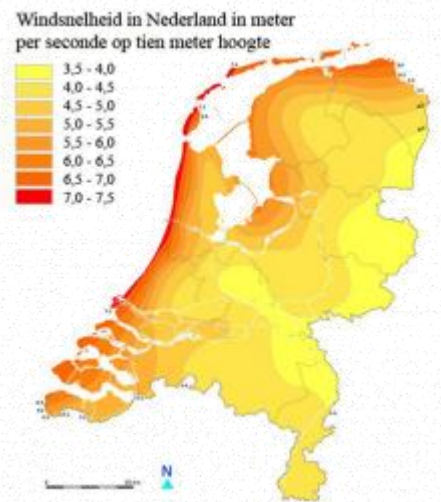
Driehoek 1 is laagdrempelig. Iedereen kan maatregelen nemen om het energiegebruik te beperken. LED-lampen hebben we natuurlijk allemaal al, maar kan de thermostaat nog een graadje lager? Is het huis wel optimaal geïsoleerd? Ook in Zeist is op meerdere plaatsen bruikbare informatie op te halen zoals bij de stichting Energie Zeist (www.mijngroenehuis.nu) om uw eigen situatie nog eens kritisch tegen het licht te houden.

Veel huizen zijn geschikt om zonnepanelen of zonnecollectoren te plaatsen, zodat invulling wordt gegeven aan driehoek 2. Wel moet gezegd dat in ons lommerrijk buurtschap schaduw van de vele fraaie bomen nog wel eens wat beperkend kan zijn. Er zijn voldoende leveranciers die u hierbij kunnen adviseren, ook in de eigen gemeente. Overige vormen van duurzame energie kunnen beter op veel grotere schaal ingevuld worden. We willen toch niet allemaal een windmolen(tje) in de achtertuin?

Als er dan toch nog fossiele brandstof nodig is om de elektriciteit- en warmtevraag in te vullen dan is aardgas de schoonste brandstof. Met behulp van een Warmtekrachtkoppeling kan aardgas voor meer dan 90% nuttig gebruikt worden. Een warmtekrachtkoppeling is een gasmotor waar 100% energie in gaat in de vorm van aardgas of biogas en waar 35% elektrische energie en 55% energie in de vorm van warmte uitkomt, een betrouwbare techniek die al tientallen jaren goed functioneert en vaak wordt toegepast in stadswarmteprojecten. Naast of in driehoek 3 (gebruik fossiele brandstoffen zo efficiënt en schoon mogelijk) wordt ook wel toegevoegd het compenseren van bijvoorbeeld ongewenste CO₂-uitstoot. Denk aan een donatie ten behoeve van uw energiegebruik en CO₂-uitstoot, die u kunt doen als u een vliegticket koopt.

Ieder steentje draagt bij

Natuurlijk is het feit dat we met huidige middelen de doelstelling niet 100% kunnen realiseren geen reden om niets te doen. Niet alleen in Zeist, maar overal in Nederland is actie noodzakelijk. Nederland doet het helemaal niet goed als het gaat om het opwekken van duurzame energie. In de Europese Unie zijn alleen Malta en Luxemburg nog slechter. Wereldwijd wordt hard gewerkt om innovaties te ontwikkelen die niet alleen leiden tot meer en betere opwekking van duurzame energie maar ook leiden tot verantwoord verwerken van de bijwerkingen van het gebruik van fossiele brandstof.

Een mooi voorbeeld dat op kleinere schaal al is getest is het opvangen en verwerken van CO₂ in een nuttig product. Al geruime tijd wordt CO₂afgevangen en ondergronds in poreuze gesteenten opgeslagen. Het probleem daarbij is dat je er eigenlijk nooit vanaf bent, bewaking blijft nodig. Nieuwer en veelbelovend is het gebruik van olivijn, een zeer veelvoorkomend mineraal dat uit gesteente wordt gewonnen en dat een chemische reactie met CO₂ aangaat waarbij er een ongevaarlijk product ontstaat dat bruikbaar is als vulmiddel bij beton- of papierproductie. Op die manier verdwijnt CO₂ helemaal uit het milieu.

Al met al is het een goede zaak dat de gemeente in samenwerking met een groot aantal enthousiaste en gemotiveerde bewoners het initiatief heeft genomen om ook in de eigen woonomgeving aan de slag te gaan om een bijdrage te leveren aan de oplossing van een van de grootste problemen van onze tijd en die van onze kinderen en kleinkinderen.